Suomen Perimistoimistojen Liitto ry:n II lisälausunto eduskunnan lakivaliokunnalle saatavien perinnästä annetun lain väliaikaiseksi muuttamiseksi (HE 191/2020 vp)

Talousvaliokunta on 11.11.2020 antanut lausuntonsa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi saatavien perinnästä annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta. Talousvaliokunnan lausunnosta johtuen Suomen Perimistoimistojen Liitto ry (SPL) toimittaa lakivaliokunnalle tämän toisen lisälausunnon.

Lausunnossa talousvaliokunta on muistuttanut, että eräissä erityislaeissa, viranomaismääräyksissä ja usein myös yleisissä sopimusehdoissa edellytetään, että elinkeinonharjoittaja ilmoittaa asiakkaalle sopimusehtojen muutoksesta kirjeitse. Talousvaliokunta esittää, että lakivaliokunta ottaisi mietinnössään kantaa siihen, kuinka ehdotetun lainsäädännön mukaiset muutokset voitaisiin viestiä sopimusosapuolille tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.

SPL toteaa, ettei sen tiedossa ole, että nyt ehdotetusta lakimuutoksesta aiheutuisi mitään sellaista, josta tulisi erikseen tiedottaa. Mikäli esimerkiksi velkojan sopimukseen sisältyy maksumuistutuksen euromäärä, joka ylittää nyt ehdotetun 10 euron määrän, on muutos velallisen eduksi eikä sen tulisi aiheuttaa ilmoitustarvetta. SPL toivoo, että selvyyden vuoksi tämä kirjattaisiin lain perusteluihin.

Valiokunnan lausunnossa todetaan lisäksi, että tiedon kulkuun liittyy myös talousvaliokunnan huoli lain määräaikojen pituudesta suhteessa kirjepostin toimitusvarmuuteen ja -nopeuteen. Talousvaliokunta pitää tärkeänä, että lakivaliokunta arvioi tarkkaan ehdotettujen määräaikojen kohtuullisuutta eri osapuolten kannalta.

Yritysperinnässä maksumuistutuksen ja -vaatimuksen voi lain mukaan toimittaa myös muulla pysyvällä tavalla. Tältä osin SPL tuo esiin, että yrityssaatavien perinnässä käytetään laajalti sähköistä perintää. SPL on myös tuonut oikeusministeriölle esiin valmisteluvaiheessa tratan ja sitä edeltävän määrämuotoisen maksumuistutuksen (perintälain 7 §:n 3 momentin) osalta seuraavaa:

(Lainaus alkaa) ”Verkkolaskulain mukaisesti:

- Yrityksellä on oikeus saada pyynnöstä toiselta yritykseltä lasku sähköisessä muodossa (verkkolaskuna).
- Yrityksellä on oikeus jättää laskut maksamatta, jos toimittajayritys ei lähetä laskua sähköisessä muodossa (verkkolaskuna).
- Suuret yritykset tulevat vaatimaan kaikilta toimittajiltaan verkkolaskuja uusimmissa verkkolaskuformaateissa.

Tähän olisikin syytä lisätä teksti:

- Mikäli velallinen on pyytänyt velkojalta saada laskun sähköisessä muodossa, tratan ja 3 momentissa tarkoitetun maksumuistutuksen **voi** toimittaa myös samassa muodossa velalliselle.

Velvoitetta tähän ei kuitenkaan voi tulla, koska se vaatisi monien velkojien laskutus- ja reskontraohjelmien uusimista.

Jos tämä ei ole tratan osalta mahdollista, perusteluihin olisi syytä kirjata, että 7 § 3 momentin mukaisen maksumuistutuksen toimittaminen verkkolaskuna vastaa pykälässä mainittua velkasuhteessa vakiintuneesti käytettyä tapaa.” (Lainaus päättyy)

Viimeisellä em. lauseella on siis tarkoitettu sitä, että jos trattaa ei voi lähettää sähköisenä (käytännössä erääntymisen jälkeistä nimenomaista suostumusmekanismia ei ole olemassa) niin lain perusteluissa olisi hyvä olla vähintäänkin täsmennys sitä edeltävän maksumuistutuksen lähettämistavasta. Lain mukaan trattaa edeltävän maksumuistutuksen saa toimittaa velalliselle muulla pysyvällä tavalla myös, jos tällaista tapaa on velkasuhteen aikana vakiintuneesti käytetty tiedonantojen toimittamiseen velkojan ja velallisen välillä. Lain perusteluista olisi hyvä käydä ilmi, että muuta pysyvää tapaa voidaan katsoa vakiintuneesti käytetyn, jos yritys on pyytänyt toimittamaan laskut sähköisesti.

Talousvaliokunta toteaa lausunnossaan, että perintätoimintaan ja maksuhäiriötilanteisiin kohdistuvat pysyvät sääntelyratkaisut tulee tehdä normaalin perinpohjaisen lainvalmisteluprosessin kautta kattavine vaikutusarvioineen ja kuulemismenettelyineen. SPL korostaakin, että nyt ehdotetut muutokset vaativat laajoja muutoksia perintäjärjestelmiin. Lisäksi ne vaativat monia erilaisia tulkintojen ratkaisuja tilanteessa, jossa lain perusteluissa ei ole otettu riittävästi kantaa esimerkiksi kestovelkasuhteiden saman velan käsittelyyn ja yhtiömiesvastuista aiheutuviin perintätoimiin. Perintätoimistoilta edellytetään nyt perinpohjaisia muutoksia, joita ei voi tehdä yhtään sen vähäisemmin kuin pysyvänkään lain muutoksia. Tämä riippumatta siitä, ettei järkevään muutosvalmisteluun ole ajallisia resursseja ja muutostyöstä aiheutuu huomattavia lisäkustannuksia. Mahdolliset valvontaviranomaisten ohjeet tulevat myös vasta siinä vaiheessa, kun muutostyöt on jo tehty.

Helsingissä 13. päivänä marraskuuta 2020

Suomen Perimistoimistojen Liitto ry